

ข้อเสนอแนวคิด/วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การพัฒนาระบบการติดตามประเมินผลของการตรวจราชการไปขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ
ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นางสาววัญจิรา แก้วปาน

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

ตำแหน่งเลขที่ 434 ส่วนพัฒนาระบบการตรวจราชการ

สำนักตรวจและประเมินผล

ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
ตำแหน่งเลขที่ 434 ส่วนส่วนพัฒนาระบบการตรวจราชการ สำนักตรวจและประเมินผล
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

การพัฒนาระบบการติดตามประเมินผลของการตรวจราชการไปขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ
ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นางสาวขวัญจิรา แก้วปาน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
ตำแหน่งเลขที่ 434 ส่วนพัฒนาระบบการตรวจราชการ
สำนักตรวจและประเมินผล

ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
ตำแหน่งเลขที่ 434 ส่วนส่วนพัฒนาระบบการตรวจราชการ สำนักตรวจและประเมินผล
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

ข้อเสนอแนวคิด/วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
การพัฒนากระบวนการติดตามประเมินผลของการตรวจราชการไปขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ
ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หลักการและเหตุผล

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจราชการ พ.ศ. 2548 กล่าวถึงการตรวจราชการเป็นมาตรการสำคัญประการหนึ่งในการบริหารราชการแผ่นดิน ที่จะทำให้การปฏิบัติราชการหรือการจัดทำภารกิจของหน่วยงานของรัฐเป็นไปตามเป้าหมาย สามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ อันเกิดจากการดำเนินการดังกล่าว เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน สมควรที่จะได้มีการปรับปรุงการตรวจราชการให้มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในการปฏิบัติราชการ หรือการจัดทำภารกิจยิ่งขึ้น

จากความสำคัญของการตรวจราชการดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นอย่างยิ่ง ที่สำนักตรวจและประเมินผล สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนการตรวจราชการ ต้องดำเนินการจัดทำแนวทางการตรวจราชการที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และยุทธศาสตร์กระทรวงฯ โดยใช้ระเบียบวิธีต่างๆ เช่น การวิเคราะห์เอกสารการสัมภาษณ์เชิงลึก การสำรวจความพึงพอใจ การจัดสัมมนาหรือจัดประชุมย่อย รวมทั้งการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบการนำเสนอแนะของผู้ตรวจราชการกระทรวงฯ สู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม โดยเน้นถึงผลลัพธ์ในเชิงคุณภาพ คำนึงถึงต่อส่วนรวมและประโยชน์ที่ประชาชนได้รับเป็นสำคัญ

บทวิเคราะห์/แนวคิด/ข้อเสนอ

บทวิเคราะห์

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีผู้ตรวจราชการกระทรวงฯ ตามกรอบโครงสร้าง จำนวน 6 ตำแหน่ง โดยรับผิดชอบตรวจติดตามการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจ จำนวน 14 หน่วยงาน (หน่วยงานระดับกรม จำนวน 10 หน่วยงาน และรัฐวิสาหกิจ 4 หน่วยงาน) และรับผิดชอบพื้นที่เขตตรวจราชการทั่วประเทศ จำนวน 18 เขต

ซึ่งการตรวจราชการในแต่ละครั้งผู้ตรวจราชการกระทรวงฯ จะตรวจติดตามการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคของหน่วยรับตรวจ และได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปปรับปรุงพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น แต่ยังพบว่า การติดตามประเมินผลเพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ในเชิงปฏิบัติยังไม่ได้การตอบสนองเท่าที่ควร ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากขาดการพัฒนาเครื่องมือและกระบวนการตรวจราชการ ที่เป็นระบบ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบติดตามประเมินผลที่เป็นมาตรฐาน สามารถตรวจสอบได้สอดคล้องกับข้อเท็จจริง เพื่อให้หน่วยงานนำไปปฏิบัติได้ตรงตามประเด็น เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

แนวคิด

การพัฒนาระบบการติดตามประเมินผลของการตรวจราชการไปขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ นับว่ามีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากเป็นกลไกสำคัญการตรวจราชการให้มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในการปฏิบัติราชการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการตรวจราชการ ตาม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจราชการ พ.ศ. 2548 รวมทั้งสามารถตอบสนองต่อประเด็นยุทธศาสตร์กระทรวงฯ และนโยบายรัฐบาล ที่จะนำไปสู่กระบวนการแก้ไขปัญหาและพัฒนากระบวนการตรวจราชการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยเน้นการทำงานเชิงรุก สร้างสรรค์ และการเสริมสร้างสมรรถนะ ศักยภาพของหน่วยงานรับตรวจปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้ง สามารถสนับสนุนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารได้ สอดคล้องกับข้อเท็จจริง เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานที่เห็นผลลัพธ์ชัดเจน อันส่งผลให้การตรวจราชการเกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอ

ดังนั้น เพื่อให้การตรวจราชการของกระทรวงฯ เกิดประสิทธิภาพสูงสุดตามเป้าหมาย จึงควรมีการพัฒนาระบบการติดตามประเมินผลที่เป็นมาตรฐาน เพื่อให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงฯ ใช้เป็นแนวทางในการตรวจติดตาม และกำกับ การปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจ อีกทั้ง เพื่อให้ส่วนราชการและหน่วยรับตรวจ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกระดับทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงฯ ใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจราชการพ.ศ. 2548

ซึ่งสามารถทำได้โดยการประเมินผล (Evaluation) โดยศึกษาว่าการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของกิจกรรมหรือโครงการหรือไม่ภายใต้เงื่อนไขปัจจัยใด หากจะดำเนินการต่อไปควรทำอย่างไร การประเมินผลจึงมุ่งเน้นเพื่อให้เห็นว่ากิจกรรมหรือโครงการพัฒนาได้ดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สามารถติดตามได้ตั้งแต่ ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ เพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนติดตามและประเมินผล ได้แก่ (1) การทบทวนโครงการ (2) กำหนดตัวชี้วัด (3) กำหนดวิธีการ แหล่งข้อมูล และสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินผล (4) จัดทำแผนการติดตามประเมินผล
2. การดำเนินการติดตามและประเมินผล ได้แก่ (1) การรวบรวมข้อมูล (2) การวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินการก่อน ระหว่าง และหลังสิ้นสุดโครงการ
3. การรายงานและนำเสนอผลการติดตามและประเมินผล เพื่อประเมินผลสำเร็จจากการดำเนินงาน และนำไปพัฒนา ปรับปรุง รวมทั้งกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานให้เกิดผลลัพธ์เป็นรูปธรรม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ตรวจราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สามารถกำกับ ดูแลการ ปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่วางไว้
2. ผู้บริหารของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับทราบสถานภาพการดำเนินงานตามแผนงบประมาณผลิต โครงการกิจกรรมของหน่วยรับตรวจ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารระดับนโยบายของกระทรวง และระดับหน่วยงาน ในการพิจารณาขับเคลื่อนการปฏิบัติงานสู่ผู้ปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย
3. เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ทั้งในส่วนงานต่างๆ และในระบบการตรวจราชการอย่างต่อเนื่อง และสามารถนำไปปรับปรุงการจัดทำแผนงาน /โครงการ ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ผู้ตรวจราชการกระทรวงฯ และเจ้าหน้าที่ส่วนสนับสนุนการตรวจราชการ ใช้เป็นกรอบแนวทางในการติดตามประเมินผลการดำเนิน โครงการ/กิจกรรม/งาน ของ หน่วยรับตรวจ ร้อยละ 80
2. หน่วยรับตรวจนำผลการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงฯ ไปสู่การ ปฏิบัติ ร้อยละ 80